

Memorandum kansspelen

.....
VVSG, dinsdag 16 mei 2017
.....

Auteurs

Stefan Thomas, stefan.thomas@vvsg.be 02/211.55.65
Koen Van Heddeghem, koen.vanheddeghem@vvsg.be 02/ 211.56.05

Context/situering

De gemeente hebben een belangrijke rol te vervullen bij de kansspelen.
De kansspelcommissie is verantwoordelijk voor de vergunningen van de kansspelinrichtingen
maar er is telkens ook een belangrijke rol voorzien voor de gemeenten:

- Klasse I (casino's): concessieovereenkomst
- Klasse II (speelautomatenhallen): convenant
- Klasse III (kansspelen in drankgelegenheden): advies van de burgemeester
- Klasse IV (aannemen van weddenschappen): advies van de burgemeester

Niettegenstaande deze rol blijkt in de praktijk de impact van de gemeenten beperkt te zijn.
In dit memorandum formuleren we een aantal knelpunten met telkens concrete
verbetervoorstellen.

We hebben het niet over de bescherming van de speler en het preventieve anti-gokbeleid
hoewel gemeenten daarin ook een cruciale rol kunnen vervullen.

Voorstellen VVSG

1. De '3.3 machines' in café's reguleren en beperken

Probleem

In de praktijk bevinden zich in de café's niet enkel de twee kansspelen met vergunning klasse C maar ook de zogenaamde 3.3. machines. Voor deze 3.3 machines is er geen vergunning van de kansspelcommissie nodig. Hierdoor kunnen de café's verglijden tot een soort speelautomatenhal. Een café behoort nog steeds een sociale functie te hebben waarbij de kansspelen ondergeschikt moeten zijn

Voorstel VVSG

Het aantal vergunningen klasse C en machine 3.3 beperken (bvb. maximaal 2).

Juridische referentie

Aanpassing wet op de kansspelen

2. Moraliteitscontrole en moraliteitsvoorwaarden

Probleem

In de huidige regelgeving controleert de kansspelcommissie de moraliteit van de aanvrager vergunning klasse C en F2. Volgens de kansspelwet onderzoekt de kansspelcommissie (KSC) of de aanvrager voldoet aan de vereisten van de functie. Zo mogen aanvragers geen veroordeling van 6 maanden hebben opgelopen gedurende de laatste 3 jaar. Het moraliteitsonderzoek van de KSC beperkt zich vooral tot inbreuken in relatie tot de kansspelwetgeving. En bij rechtspersonen wordt enkel de moraliteit van zaakvoerders en bestuurders getoetst (vennoten niet waardoor er gewisseld van functie). De controle van de moraliteit is een éénmalige momentopname ('foto'). Het is daarom belangrijk dat de vergunninghouders blijven voldoen aan de vereisten van de functie. In de praktijk is de handhaving van inbreuken op de kansspelwetgeving door de KSC niet evident (gelet op grote aantal vergunningen klasse C). Gemeenten zouden – in overleg met kansspelcommissie – korter op de bal moeten kunnen spelen bij overtredingen of inbreuken. De huidige administratieve sanctieprocedure van de kansspelcommissie is in verhouding tot de inbreuken veel te log waardoor er geen lik-op-stuk beleid kan gevoerd worden.

Voorstel

De gemeenten de mogelijkheid geven om een uitgebreid moraliteitsonderzoek te voeren moraliteit door de gemeente laten controleren of mogelijkheid aan gemeente bieden om moraliteit mee te controleren. Of als er inbreuken worden vastgesteld of uitbaters niet meer voldoen aan de moraliteitsvereisten, dan zou de burgemeester de vergunning moeten kunnen intrekken of schorsen.

Juridische referentie (1)

Aanpassing wet op de kansspelen (art.41)

Artikel 41. Om een vergunning C te kunnen verkrijgen en te kunnen behouden moet de aanvrager indien het gaat om een natuurlijk persoon, volledig zijn burgerlijke en politieke rechten genieten en zich blijven gedragen op een wijze die beantwoordt aan de vereisten van de functie. Indien het gaat om een rechtspersoon, moeten de bestuurders, zaakvoerders en vennoten volledig hun burgerlijke en politieke rechten genieten en zich blijven gedragen op een wijze die beantwoordt aan de vereisten van de functie. Er moet steeds een verantwoordelijke aanwezig zijn als de kansspelinrichting geopend is. De aanvrager moet een advies overleggen uitgaande van de Federale Overheidsdienst Financiën waaruit blijkt dat hij al zijn vaststaande en onbetwiste belastingschulden heeft voldaan.

Het artikel over de vergunning C staat in contrast met het artikel voor de vergunning F1 en F2 wedkantoren (Hier geldt de moraliteitseis om een vergunning te verkrijgen, te behouden en aanvragers die moeten blijven voldoen):

Artikel 43/6. Om houder van een vergunning klasse F1 of F2 te kunnen blijven, moet de aanvrager niet alleen blijven voldoen aan de voorwaarden opgesomd in het artikel 43/5, maar tevens [...]

Juridische referentie (2)

Aanpassing in het KB

De term 'vereisten van de functie' duidelijk omschrijven in overeenstemming met het arrest van de Raad van State i.p.v. de huidige makkelijk te omzeilen richtlijn van de kansspelcommissie te behouden ('laatste 3 jaar geen veroordeling 6 maanden').

De Raad van State heeft in een arrest van 20 december 2012 (nr. 221.834) een brede interpretatie gegeven aan de invulling van "de vereisten van de functie. In dit arrest wijst de Raad van State erop dat de kansspelcommissie een brede discretionaire bevoegdheid heeft bij de controle van de moraliteit van de aanvrager: "Om een vergunning klasse C te kunnen verkrijgen of hernieuwd te zien, moet ingevolge artikel 41 van de kansspelwet, de aanvrager zich gedragen" op een wijze die beantwoordt aan de vereisten van de functie".

Aangezien de Kansspelcommissie op grond van artikel 20, tweede lid, van de kansspelwet onder meer als opdracht heeft om de toepassing en de naleving van de wet en haar uitvoeringsbesluiten te controleren, is haar ook de bevoegdheid toevertrouwd om in het kader van de vergunningverlening erover te waken dat de doelstellingen van de wet, met name de sociale bescherming en het tegengaan van mogelijke en ongewenste neveneffecten zoals spelverslaving, witwassen van geld, criminaliteit, financiële en fiscale fraude, worden geëerbiedigd.

De beschouwingen die in de jaarverslagen van de Kansspelcommissie worden gewijd aan de concrete invulling van de vereisten van de functie, hebben geen verordenend karakter. Ze verhinderen evenmin dat het aan de Kansspelcommissie toekomt om in het kader van de beoordeling van een individuele vergunningsaanvraag kennis te nemen van alle relevante feiten eigen aan de zaak en deze, mits inachtneming van de geldende reglementering, discretionair te beoordelen.'

3. Verhouding drankvergunning en vergunning klasse C i.v.m. moraliteit: geen dubbel werk

Probleem

De kansspelcommissie controleert de moraliteit van de aanvrager vergunning klasse C. Kansspelinrichtingen klasse III zijn drankgelegenheden waar drank wordt verkocht voor gebruik ter plaatse. Vaak gaat het om alcoholische dranken waarbij een drankvergunning nodig is. Deze vergunning wordt afgeleverd door de gemeente en hierbij wordt ook de moraliteit gecontroleerd.

Voorstel

Wanneer er alcoholische dranken verstrekt worden, moet de gemeente eerst de drankvergunning afleveren met bijhorend moraliteitsonderzoek alvorens een vergunning klasse C kan gegeven worden. De kansspelcommissie moet dan niet langer moraliteitsonderzoek doen.

Juridische referentie

- Nieuwe regelgeving drankvergunningen waarrond gesprekken lopende zijn met minister van Binnenlandse Zaken
- Aanpassing wet kansspelen nodig

4. Wedkantoren: uitbatingvoorwaarden vanuit de gemeenten

Probleem

De gemeenten hebben een zeer minieme rol wat betreft de uitbating van wedkantoren. Eenmaal ze een vergunning F2 hebben, zijn er geen instrumenten voor gemeenten.

Voorstel

Heel wat steden werken met een uitbatingvergunning niet enkel voor wedkantoren maar bvb. ook voor nachtwinkels en phone-shops. Dit is een verzameling kwalitatieve onderzoeken die betrekking hebben op de uitbating en waarbij de gemeente de nodige controle en handhaving kan doen: financieel onderzoek, stedenbouwkundig onderzoek, brandveiligheidsonderzoek, ...

Juridische referentie

- De mogelijkheid tot uitbatingvergunning moet ingeschreven worden in de nieuwe gemeentewet (NGW)
- Andere mogelijkheid is de mogelijkheid tot convenant naar analogie met de speelautomatenhallen

5. Wedkantoren: vestigingsvoorwaarden

Probleem

De gemeenten hebben een zeer minieme rol wat betreft de vestiging van wedkantoren. Ze kunnen enkel een niet-bindend advies uitbrengen wat vaak niet gevolgd wordt door de kansspelcommissie. In de regelgeving staan een aantal voorwaarden vermeld maar deze zijn veel te beperkt om een evenwichtige spreiding te voorzien.

Voorstellen

We willen een aantal voorstellen doen inzake de vestiging van wedkantoren

- Het maximum aantal van 1000 wedkantoren verminderen. In de praktijk zijn er nog geen 700 wedkantoren (terwijl de wedkantoren toch al meer dan vijf jaar onder de wet kansspelen vallen). Best maximum aantal limiteren tot maximum 600. Van uit de markt is er niet meer behoefte en voor de gemeenten volstaat dit zeker.
- Naar analogie met de speelautomatenhallen ook voor wedkantoren verbod tot vestiging in de buurt van onderwijsinstellingen, ziekenhuizen, plaatsen die vooral door jongeren bezocht worden, plaatsen waar erediensten worden gehouden en gevangenis
- Naar analogie met klasse III de gemeenten de mogelijkheid geven zich op een lijst te laten plaatsen waarbij de KSC geen vergunning geeft alvorens advies van gemeente ontvangen te hebben.
- Evenwichtige spreiding binnen en over de gemeenten heen:

- de gemeenten de mogelijkheid bieden om in een gemeentelijk reglement af te wijken van de perimeter van 1000 m.
- maximum X aantal wedkantoren per X aantal inwoners

6. Wedkantoren en vestigingsvergunning

Probleem

Zie punt 5.

Voorstel

De mogelijkheid voorzien om de wedkantoren te onderwerpen aan een voorafgaande (vestigings-)vergunning van uit de gemeente. Deze mogelijkheid bestaat nu ook al voor nachtwinkels en private bureaus voor telecommunicatie (belwinkels). De gemeente is immers best geplaatst om rekening houdend met de lokale situatie te oordelen waar wedkantoren best gevestigd worden.

Juridische referentie

Artikel 18 van de [wet openingsuren](#).

Art. 18. § 1. Een gemeentelijk reglement kan ieder ontwerp van nachtwinkel of privaat bureau voor telecommunicatie onderwerpen aan een voorafgaande vergunning verleend door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de geplande nachtwinkel of privaat bureau voor telecommunicatie zal worden uitgebaat.

Deze vergunning kan worden geweigerd op basis van objectieve criteria zoals de ruimtelijke ligging van de vestigingseenheid en de handhaving van de openbare orde, veiligheid en rust, die in een gemeentelijk reglement dienen te worden verduidelijkt.

§ 2. Dit reglement kan ook, op grond van de ruimtelijke ligging en van de handhaving van de openbare orde, veiligheid en rust, de vestiging en de uitbating van nachtwinkels en privaat bureaus voor telecommunicatie tot een gedeelte van het grondgebied van de gemeente beperken, zonder dat dit kan leiden tot een algemeen verbod of een kwantitatieve beperking op dit soort vestigingen op het grondgebied van de gemeente.

§ 3. De burgemeester kan de sluiting bevelen van de nachtwinkels en privaat bureaus voor telecommunicatie die worden uitgebaat in overtreding op het gemeentelijk reglement of de beslissing van het college van burgemeester en schepenen genomen in uitvoering §§ 1 en 2.

7. Wedkantoren en sluitingsuren

Probleem

Wedkantoren vallen niet onder de wet openingsuren van 10 november 2006

Voorstel

De gemeenten de mogelijkheid geven om in een aanvullend reglement openingsuren vast te leggen voor wedkantoren. Deze mogelijkheid bestaat nu ook reeds voor nachtwinkels en private bureaus voor telecommunicatie (belwinkels).

Een andere mogelijkheid is naar analogie met de speelautomatenhallen ook een convenant voor de wedkantoren mogelijk te maken. In deze convenant kunnen eveneens sluitingsuren opgenomen worden.

Juridische referentie

[Wet openingsuren](#) artikel 6

Art. 6. De toegang van de consument tot de vestigingseenheid en de verkoop van producten of diensten aan de consument in de vestigingseenheid zijn verboden :

- a) vóór 5 uur en na 21 uur, op vrijdag en op de werkdagen die een wettelijke feestdag voorafgaan. Indien de wettelijke feestdag een maandag is, is de verlenging tot 21 uur op de zaterdag die voorafgaat, toegestaan;*
- b) vóór 5 uur en na 20 uur, op de andere dagen;*
- c) vóór 18 uur en na 7 uur in de nachtwinkels, behalve als een gemeentelijk reglement andere sluitingsuren bepaalt;*
- d) vóór 5 uur en na 20 uur in de privaat bureaus voor telecommunicatie, behalve indien een gemeentelijk reglement andere sluitingsuren voorziet.*

8. Dagbladhandelaars en vergunning F2

Probleem

De regels voor wedkantoren klasse IV worden op grote schaal omzeild door schijndagbladhandels op te richten met de toelating sportwedenschappen aan te bieden (uitzondering klasse IV). De gemeente heeft hierin geen enkele rol te vervullen. Evenmin geldt de 1000 meter regel. De wet openingsuren kan omzeild worden. De concurrentie met wedkantoren wordt aangegaan. Minderjarigen hebben vrije toegang. Er worden nauwelijks of geen kranten of tijdschriften verkocht. Er worden dan weer wel volop sterke dranken verkocht. De uitzondering die werd toegestaan om de verlieslatende dagbladhandels te ondersteunen wordt misbruikt door gekende uitbaters van wedkantoren, ...

Voorstellen

- De gemeenten de mogelijkheid bieden een advies uit te brengen bij de vergunning F2 van dagbladhandelaars (naar analogie met de wedkantoren). Er kan gewerkt worden met een lijst van gemeenten die advies willen uitbrengen en/of waarbij de kansspelcommissie geen vergunning aflevert alvorens het advies van de gemeente ontvangen te hebben
- De gemeenten de mogelijkheid bieden tot een uitbatingsvergunning voor dagbladhandelaars
- Wettelijke bepalingen voor wedkantoren ook opleggen aan dagbladhandelaars met vergunning F2 (oa 1000 m perimeter)
- Mogelijkheid geven aan de Procureur des Konings of Arbeidsauditeur om de kansspelvergunning te schorsen als er bij uitbatingscontroles niet voldaan wordt aan de vereisten van de functie of aan de uitbatingsvoorwaarden dagbladhandel (bv. geen kranten verkopen, vaststellen fiscale/sociale fraude). Dit tot de kansspelcommissie zich uitspreekt over een sanctie.

9. Handhaving: GAS mogelijk maken?

De sanctieprocedure voor kansspelinrichtingen klasse III (drankgelegenheden) moet vereenvoudigd worden en de burgemeester moet de mogelijkheid krijgen om sneller op de bal te spelen en de integriteit van de vergunningverlenende overheid te bewaken, bijv. intrekking van de kansspelvergunning C bij ernstige gebreken bij het exploiteren van de drankgelegenheden (ernstige sociale fraude, drughandel, inbreuken kansspelwet, ...).

Indien de burgemeester niet sneller kan ingrijpen op de kansspelvergunning, is het aangewezen dat de Procureur des Konings en de Arbeidsauditeur de mogelijkheid krijgen om de kansspelvergunning tijdelijk te schorsen (als een voorlopige maatregel) bij heterdaad vaststelling van frauduleuze uitbating van kansspelinrichtingen (dus niet enkel bij specifieke kansspelinbreuken, ook bij inbreuken op de 'vereisten van de functie' in de kansspelwet). Enkel op die manier kan een vermogensvoordeel onmiddellijk gestopt worden. De schorsing kan dan lopen tot de kansspelcommissie zich uitsprekt over een definitieve maatregel. De procedure tot een maatregel sleept momenteel immers 6 maanden aan.

Daarnaast rijst de vraag of sommige overtredingen op de kansspelwet niet met gemeentelijke administratieve sancties (GAS) kunnen gesanctioneerd worden. Dit is mogelijk door van bepaalde inbreuken in de kansspelwet 'gemengde inbreuken' te maken. De kansspelcommissie kan op die manier nog inbreuken naar zich toetrekken indien dat noodzakelijk is (cfr. samenloopprocedure GAS-wet) maar gemeenten kunnen op die manier GAS-boetes geven op overtredingen van de kansspelwet of vergunningen intrekken of schorsen (zoals bepaald in de GAS-wet).

10. Onderzoek starten naar wurgcontracten (vergunning C – cafés)

Sommige kansspeexploitanten werken met wurgcontracten.

Veel horecapanden zijn in hoofdhuur bij kansspeexploitanten. Bij faillissementen of overnames moeten lopende contracten overgenomen worden door nieuwe uitbaters. Onvermogen uitbaters krijgen leningen of geldsommen van kansspeexploitanten om overnames te financieren die terugbetaald moeten worden met de kansspelwinsten. Door deze aanhoudende wurgcontracten kansspelen wordt het onmogelijk om een meer toekomstgericht beleid te voeren in bepaalde straten vol met cafés die louter overleven door kansspelinkomsten. De kansspeexploitant met de touwtjes in handen leeft immers enkel van kansspelinkomsten en heeft geen oren naar alternatieve uitbating.